

Bilag 1**til lovbemærkningerne til Forslag til Inatsisartutlov nr. xx af xx.xx. 2015 om ioniserende stråling og strålebeskyttelse****Høringssvarnotat**

Høringssvarnotatet indeholder de høringssvar, Departementet for Sundhed har modtaget i høringsperioden 26. maj 2015 til 30. juni 2015.

Høringspart	Høringssvar	Departementets bemærkninger til høringssvar
Veterinær- og Fødevarermyndigheden I Grønland	Veterinær-og Fødevarermyndigheden ønsker lovgivning på dette område velkommen. VFMG har ingen bemærkninger til det fremsendte.	
Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet	Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet (PAIAN) har modtaget høring vedr. forslag til Inatsisartutlov om ioniserende stråling og strålebeskyttelse. Høringsfristen er 30. juni 2015. PAIAN takker for høringen og kan hermed oplyse, at førnævnte lovforslag ikke giver anledning til bemærkninger herfra.	
Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender	Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender har ingen bemærkninger til det fremsendte lovforslag i høring	
Landslægeembedet	Landslægeembedet har modtaget udkast til lov om ioniserende stråling og strålebeskyttelse i høring. Landslægeembedet ser meget positivt på at der nu kommer lovmæssige rammer for dette område.	

	Landslægeembedet er betænkelig ved at Departementet for Sundhed er tilsynsmyndighed, da sundhedsvæsenet, der er underlagt departementet, er en væsentlig aktør inden for området.	Departementet forventer at indgå samarbejdsaftale med SIS (Statens Institut for Strålebeskyttelse) om tilsyn.
Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur	Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur har ingen bemærkninger til nedenstående høring.	
KANUKOKA	<p>KANUKOKA har ikke modtaget kommentarer kommunerne.</p> <p>Bemærkninger:</p> <p>Det er hensigten med lovforslaget at sikre de nødvendige og tilstrækkelige rammebetingelser for brug af og udsættelse for stråling, da der på nuværende tidspunkt ikke findes en lovgivning i Grønland eller et administrativt system til håndtering heraf. Naalakkersuisut har tillige fremsat forslag til inatsisartutlov om ind- og udførsel af varer, der bl.a. giver adgang til elektronisk indblik i flyselskabernes passageroplysninger samt toldkontrol og kropsscanning. Dette aktualiserer behovet for en Inatsisartutlov, der regulerer området for bl.a. brug af røntgen, der anvendes til kropsscanning.</p> <p>KANUKOKA støtter det overordnede formål at beskytte mennesker, dyr og miljø mod skadelige effekter fra stråling. Det er betryggende, at der ved</p>	

	<p>lovforslaget er bestemmelser, der regulerer situationer, hvor der sker uheld eller ulykker, ligesom der er krav om tilsyn.</p>	
Arbejdstilsynet	<p>Indledningsvis skal Arbejdstilsynet bemærke, at man har noteret, at det er hensigten, at Inatsisartutloven ikke skal omfatte arbejdstagere omfattet af lov om arbejdsmiljø i Grønland. Det kan derfor med fordel eksplicit fremgå af såvel loven som bemærkningerne, at Inatsisartutloven kun gælder for arbejdstagere offshore.</p> <p>Det er korrekt som oplyst på s 4 i bemærkningerne til lovforslaget, at Arbejdstilsynet samarbejder med de grønlandske råstofmyndigheder om tilsyn med råstofaktiviteter. Men samarbejdet omfatter ikke - som anført i bemærkningerne - offshore sektoren, der blev overtaget af Grønland i 2009 i forbindelse med Selvstyreløven og den nye råstoflovgivning.</p> <p>I lovforslagets § 15 fastsættes bemyndigelse til at udstede regler for godkendelse af måletjenester og registre for dosismålinger af arbejdstageres udsættelse for stråling</p>	<p>Dette fremgår allerede af bemærkningerne til loven, at loven ikke omfatter arbejdstagere omfattet af lov om arbejdsmiljø i Grønland, men det er søgt præciseret.</p> <p>Departementet har fra Arbejdstilsynet i Danmark fået oplyst, at Arbejdstilsynet i dag varetager tilsynet med arbejdstagere offshore inden for råstofsektoren.</p> <p>Ordlyden af § 15 er formuleret for personer generelt og er ikke specifikt rettet mod arbejdstagere. Lovforslaget undtager i lovens § 1, stk. 4 arbejdstagere onshore, hvorimod arbejdstagere offshore ansat indenfor råstofsektoren reguleres af tilladelser og godkendelser efter Inatsisartutlov om Mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor</p>

	<p>Det kan oplyses, at Arbejdstilsynet er ved at udarbejde en bekendtgørelse om beskyttelse mod udsættelse for ioniserende stråling under arbejdet. Dette sker med henblik på, at Grønland som ønsket kan tiltræde ILO konvention nr. 115 om beskyttelse af arbejdstagerne mod ioniserende stråling. Bekendtgørelsesudkast vil efter høring af Det Grønlandske Arbejds miljøråd blive forelagt landsstyret som en del af den samlede pakke med tiltrædelse af 6 konventioner.</p> <p>Bekendtgørelsen vil bl.a. også indeholde krav om dosisovervågning og registrering udført af godkendte måletjenester.</p> <p>Arbejdstilsynet deltager gerne i drøftelser af, hvordan systemet med godkendte måletjenester, som varetager dosisovervågning og registrering af arbejdstagerne iværksat i henhold til arbejdsmiljølovgivning, kan indgå i/sammentænkes med bestemmelserne i lovforslagets § 15.</p>	<p>(Råstofloven), jf. lovens § 1, stk. 5. Beskyttelse mod strålingsfare af befolkning, patienter og arbejdstagere ansat i offshore industrien udenfor råstofsektoren vil være omfattet af nærværende lov.</p> <p>Nærværende lovforslag er blandt andet udarbejdet med henblik på at Grønland kan tiltræde 6 konventioner, herunder ILO konvention nr. 115.</p> <p>Departementet for Sundhed ser frem til at holde møde med Arbejdstilsynet med henblik på en drøftelse af, hvordan arbejdsmiljølovgivningen kan sammentænkes med § 15. Nærværende lov er udformet som en rammelov og der vil ske en nærmere præcisering m.v. i de kommende bekendtgørelser.</p>
--	--	---

<p>SUNDHEDS- og ÆLDREMINISTERIET</p>	<p>Bemærkninger til udkast til Grønlands strålingslov</p> <p>Baggrund</p> <p>Sundhedsområdet blev i sin helhed overtaget af hjemmestyret i Grønland pr. 1. januar 1992. Dermed blev også strålebeskyttelse Grønlands kompetence. Radioaktivitetsloven og Røntgenloven blev imidlertid ikke gjort gældende i Grønland ved overtagelsen af Sundhedsområdet, og der er ikke senere etableret en tilsvarende strålebeskyttelseslovgivning.</p> <p>Bemærkninger til udkast til Grønlands strålingslov. Overordnet vurderer Sundheds- og Ældreministeriet, at den valgte tredeling af reguleringen på strålebeskyttelsesområdet gør det vanskeligt og omstændeligt, men ikke umuligt for Grønland at leve op til egen intention om "best practise" på området, herunder specielt IAEA's sikkerhedsstandarder som IAEA Safety Fundamentals, General Safety Requirements og Specific Safety Guides.</p> <p>Generelle bemærkninger:</p> <p>Selvstyrets kompetence på strålebeskyttelsesområdet omfatter strålebeskyttelse af Grønlands befolkning, patienter og miljø, men ikke</p>	<p>Fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Grønland overtog alene de områder, der på tidspunktet for hjemtagelsen hørte under Sundhedsministeriet i Danmark.</p> <p>Onshore (arbejdstagere på land) er omfattet af lov om arbejdsmiljø i Grønland, og er dermed ikke et hjemtaget område, hvorimod</p>

	<p>strålebeskyttelsen i forbindelse med arbejde.</p> <p>Det foreliggende lovforslag undtager således arbejdstagere, der er omfattet af lov om arbejdsmiljø for Grønland, ligesom det fremgår af § 1 stk. 4, at undtaget fra loven er ligeledes mineralske råstoffer og øvrige råstofaktiviteter inden for råstofsektoren omfattet af Inatsisartutlov om Mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven).</p> <p>Med den anførte organisering af lovgivningen vil det derfor være nødvendigt at indføre regler om strålebeskyttelse i øvrig lovgivning, der skal udfærdiges under Råstofforvaltningen og Beskæftigelsesministeriet i Danmark.</p> <p>I Danmark arbejdes med en revision af det samlede regelværk på strålebeskyttelsesområdet i forbindelse med implementering af Rådets direktiv 2013/59/Euratom af 5. december 2013 om fastlæggelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse mod de farer, som er forbundet med udsættelse for ioniserende stråling. Arbejdet skal være afsluttet senest 6. februar 2018 og omfatter revision af to love og 22 bekendtgørelser. Det foreliggende grønlandske lovudkast er stort set identisk med det udkast til en ny dansk</p>	<p>arbejdstagere offshore ansat indenfor råstofsektoren reguleres af tilladelser og godkendelser efter Råstofloven. I disse tilladelser og godkendelser kan der stilles mere vidtgående krav til strålebeskyttelse end efter nærværende lov. Nærværende lov fastsætter i den forbindelse en minimumsstandard, som skal efterleves. Dette er forsøgt præciseret i bemærkningerne til loven.</p> <p>Arbejdstagere ansat i offshore industrien udenfor råstofsektoren vil være omfattet af nærværende lov.</p> <p>Strålebeskyttelse generelt hører under Departementet for sundheds ressortansvar. Nærværende lov regulerer derfor de generelle regler på området, medmindre et område specifikt er undtaget eller f.eks. ikke er hjemtaget.</p> <p>Lovforslaget skal sikre, at hele befolkningen er omfattet af de hensyn og foranstaltninger, der er forbundet med udsættelse for ioniserede stråling.</p> <p>Nærværende lov er udført som en rammelov, der vil blive udmøntet gennem bekendtgørelser. Departementet for Sundhed vil</p>
--	---	---

	<p>strålingslov, der forelå for et halvt år siden. I arbejdet med den danske strålebeskyttelseslov er der allerede fremkommet forskellige løsninger, som har medført- og som kan forudses at ville medføre - mindre ændringer til det udkast, som forelå for et halvt år siden.</p> <p>Sundheds- og Ældreministeriet kender ikke til den aktuelle status for omfanget af brug af ioniserende stråling på Grønland. Med baggrund i generel faglig indsigt på området, må det dog forventes, at der ud over anvendelsen af ioniserende stråling i sundhedsvæsenet, formentlig vil være tale om mindre anvendelse i eksempelvis fiskeindustri, offshore industri og anlægsindustri. Med baggrund i den manglende konkrete viden om grønlandske forhold er det dog vanskeligt umiddelbart at vurdere, hvor mange af paragrafferne i forslaget, der - med den grønlandske ressortfordeling - bør udgå af strålingsloven og i stedet medtages i andre relevante regelværk. Med den påtænkte opdeling af myndighedsområderne finder Sundheds- og Ældreministeriet, at det i enkelte love bør præciseres, hvad de helt præcist omfatter samt hvilke hjemler der gives</p>	<p>følge lovgivningsarbejdet i Danmark og sikre en samordning under hensyntagen til grønlandske forhold.</p> <p>I forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelser på strålebeskyttelsesområdet vil der samtidig blive fremsat ændringsforslag til nærværende lovforslag i det omfang, det måtte blive nødvendigt.</p> <p>Dette er søgt præciseret i bemærkningerne. Der må tillige forventes anvendelse af ioniserende stråling i mindre grad i forbindelse med eksempelvis videnskabelige ekspeditioner.</p> <p>Hensigten med loven er, at den dækker generelt og derfor vil finde anvendelse på al brug af og udsættelse for ioniserende stråling, med mindre et område specifikt er undtaget fra lovens anvendelsesområde eller ikke er hjemtaget, jf. Lovens § 1, stk. 4 og stk. 5. Det sikres herved, at intet område indenfor strålebeskyttelse er ureguleret.</p> <p>Nærværende lovforslag regulerer generelt strålebeskyttelsesområdet og</p>
--	---	--

	<p>til Departementet for Sundhed til at udstede de underliggende regler. Det bør af de samlede regelsæt helt klart fremgå, hvorledes grænsefladen er til øvrig lovgivning.</p> <p>Sundheds- og Ældreministeriet kan som eksempler nævne udfordringen i præcist at få klarlagt hvilken lovgivning, der regulerer strålebeskyttelse af befolkningen i forbindelse med minedrift. Det bør præciseres efter hvilke regler befolkningen, der bor og bevæger sig ved et mineområde, er beskyttet. Ligeledes ses det som en udfordring at afgøre, hvilke regler der vil være gældende for, og hvilke tilladelser der skal indhentes, ved en virksomheds anvendelse af eksempelvis anlægsudstyr, der benytter radioaktive kilder ved vejbygning. Således kan der ligge en udfordring i at få fastslået, hvor grænsen går for ansvaret for strålebeskyttelsen ved konstruktion af veje frem til et minedriftsområde, og herefter ansvarsfordelingen ved arbejdet med samme opgave</p>	<p>således også sundhedsvæsenets hospitaler og tandklinikker i forhold til beskyttelse af befolkningen og patienter. Det betyder, at nærværende lov skal regulere alle områder inden for strålebeskyttelse, som dosisovervågning, dosisgrænser, måletjenester mv.</p> <p>Det har været en forudsætning for forslaget til nærværende rammelov, at grænseflader vil blive nærmere præciseret i forbindelse med udarbejdelse af kommende bekendtgørelser.</p> <p>Som eksempel på en afgrænsning kan man forestille sig en scanning i lufthavnen, hvor den der foretager scanningen (arbejdstageren) er omfattet af lov om arbejdsmiljø i Grønland; borgeren, der udsættes for strålingen er omfattet af nærværende strålelov.</p> <p>Tilsvarende gælder brug af røntgen på f.eks. hospitaler, hvor røntgenlægen er beskyttet af Arbejdsmiljøloven i Grønland, medens patienten, der udsættes for stråling er beskyttet af nærværende lov.</p> <p>Departementet er opmærksom på de særlige problemstillinger i forbindelse med minedrift og det vil blive drøftet med de involverede parter bl.a. i forbindelse med udarbejdelsen af kommende bekendtgørelser.</p> <p>Det forudsættes at Råstofloven omfatter aktiviteter af betydning for minedrift,</p>
--	--	---

	<p>inden for minedriftsområdet.</p> <p>Bemærkninger til enkelte bestemmelser i lovforslaget:</p> <p>Til § 1 stk. 2 og 3: Sundheds- og Ældreministeriet bemærker at, med de geologiske forhold i Grønland må forekomsten af radon forventes at have nogen betydning. Problematikken bør medtages i alle tre relevante regelsæt.</p> <p>Til § 1 stk. 4: Der er behov for at få fastlagt og formaliseret grænsedragningen mellem de respektive regelsæt. Formuleringen "... af betydning herfor." bør ændres til med "tilknytning hertil" eller en lignende mere præcis formulering.</p> <p>Til § 8: Paragraffen dækker jf. lovens område kun utilsigtet bestråling af personer i befolkningen og patienter, idet den tilsvarende strålebeskyttelse af arbejdstagerne skal følge af anden lovgivning. Det vil derfor formentligt være nødvendigt at opnå driftstilladelser til et anlæg fra flere myndigheder samtidigt, blandt dem Departementet for Sundhed (i forhold til patienter og personer i befolkningen), Arbejdstilsynet i forhold til arbejdstagerne, hhv. Råstofdirektoratet i forhold til</p>	<p>herunder anlæg af veje og bortskaffelse af affald mv. i tilknytning til drift af en konkret mine.</p> <p>Dette er der taget højde for i § 1, stk. 3.</p> <p>"af betydning herfor" er en del af Råstoflovens formelle overskrift. Formuleringen kan derfor ikke ændres.</p> <p>Departementet er opmærksom på de særlige problemstillinger i forbindelse med minedrift og det vil blive drøftet med de involverede parter og der vil blive indkaldt til møde herom.</p> <p>Nærværende lov omfatter tillige ioniserende stråling af</p>
--	--	---

	<p>minedrift.</p> <p>Til § 10: Idet loven kun omfatter forhold til personer i befolkningen og patienter, er det et spørgsmål, hvor langt denne paragraf skal række. Der skal i det mindste indsættes tilsvarende paragraffer i de øvrige regelværk, der har til formål at beskytte arbejdstagerne.</p> <p>Til §§ 11 og 12: Paragrafferne henvender sig kun til arbejdstagere, der så vidt forstås netop ikke skal være omfattet af dette lovforslag.</p> <p>Til § 15 stk. 1: Ordet "mennesker" bør erstattes af "befolkningen". Tilsvarende regler bør indføres for arbejdstagere i andre relevante regelsæt.</p> <p>Til § 15 stk. 3: Da dosisovervågning efter denne bestemmelse kun er relevant for arbejdstagere, bør denne bestemmelse udgå og i stedet</p>	<p>arbejdstagere ansat i offshore industrien udenfor råstofsektoren samt for eksempel videnskabelige ekspeditioner og selvstændige erhvervsdrivende. Arbejdstagere onshore er dansk kompetence og vil blive reguleret her. Såvel Departementet som Arbejdstilsynet i Danmark er opmærksom på problemstillingerne og det er aftalt at afholde møde herom.</p> <p>Formuleringen af §§ 11 og 12 er efterfølgende ændret. Videnskabelige ekspeditioner samt selvstændige erhvervsdrivende vil herefter tillige være omfattet af formuleringen i §§ 11 og 12. Ioniserende stråling af arbejdstagere ansat i offshore industrien uden for råstofsektoren er dog også omfattet af §§ 11 og 12.</p> <p>Taget til efterretning.</p> <p>§ 15,stk 3 er efterfølgende ændret og omfatter i sin nuværende formulering generelt alle personer, jf. § 15, stk. 1</p>
--	---	---

	<p>medtages i anden lovgivning.</p> <p>Til § 21: Det bemærkes, at tilsyn efter denne bestemmelse udelukkende vedrører brugen af stråling i forhold til patientbeskyttelsen og beskyttelsen af personer i befolkningen. Bestemmelserne under Råstofdirektoratet og Arbejdstilsynet må udformes relevant i forhold til denne problemstilling.</p> <p>Til § 24: Da loven kun omfatter personer i befolkningen og patienter, er Departementet for Sundheds opgaver tilsvarende reduceret. Tilsvarende krav bør derfor medtages i reglerne udfærdiget af Råstofdirektoratet og Arbejdstilsynet.</p> <p>Bemærkninger til "Bemærkninger til lovforslaget": Kommentarer til bemærkninger er kun medtaget i det omfang det konkrete indhold ikke er indeholdt i de foregående bemærkninger til lovforslaget.</p> <p>Almindelige bemærkninger: I afsnittet nederst side 2 fremgår det, at "... er der behov for at fremsætte et lovforslag om ioniserende stråling i forbindelse med sundhedsvæsenets brug af røntgen på hospitaler og tandklinikker. Området en sådan lov om ioniserende stråling på hospitaler og tandklinikker skal regulere, vil være mere omfattende end blot</p>	<p>Ioniserende stråling af arbejdstagere ansat i offshore industrien uden for råstofsektoren vil som nævnt være omfattet.</p> <p>Dette vil indgå i overvejelserne</p>
--	--	---

	<p>medicinsk brug af røntgen.</p> <p>Beskrivelsen af indholdet i tilhørende bekendtgørelser bør afstemmes med det endelige indhold af strålingsloven. Herunder bør der tages stilling til en evt. bekendtgørelse, der skal fastsætte bestemmelser om undtagelser fra loven, eksempelvis fastsættelse af niveauer for undtagelse og frigivelse.</p> <p>En evt. aftale om dansk bistand til strålebeskyttelsesarbejdet i Grønland skal indgås mellem Sundheds- og Ældreministeriet i Danmark, Sundhedsstyrelsen og Departementet for Sundhed i Grønland.</p> <p>Den eksisterende samarbejdsaftale mellem Arbejdstilsynet og Sundhedsstyrelsen omfatter udelukkende tilsyn med arbejdsforhold relateret til anvendelse af ioniserende stråling. En tilsvarende aftale i Grønland vil skulle indgås mellem Sundhedsstyrelsen og Arbejdstilsynet.</p> <p>Samarbejdet, der beskrives i bemærkningerne, har således en anden og mere omfattende karakter end den refererede aftale mellem Sundhedsstyrelsen og Arbejdstilsynet. Da aftalen endnu ikke er indgået, er beløbsrammen endnu ikke fastlagt, hvorfor et konkret bud på en mulig beløbsramme ikke bør fremgå</p>	<p>i forbindelse med det videre lovgivningsarbejde med bekendtgørelserne.</p> <p>Departementet for Sundhed har taget kontakt til Sundheds – og ældreministeriet i Danmark med henblik på en samarbejdsaftale.</p> <p>Arbejds miljø på landjorden i Grønland er et ikke hjemtaget område og dermed dansk kompetence. Arbejdstilsynet i Danmark er opmærksom herpå.</p> <p>Det er kutyme, at der i forbindelse med fremsættelse af et lovforslag foretages et skøn over de økonomiske konsekvenser af forslaget.</p>
--	--	--

	af bemærkningerne til loven.	